

Az ág hegyén

Nyílt (zöld) levél a skandináv országokban élő magyar alkotókhoz

Az ág hegyén rügy fakad, virág pompázik és gyümölcs terem. A magyar életfa élteti nyelvünket. Egyik, törekény ága mi lennénk. Messzire esett gyümölcsként is, az előttünk járók példájára, minden új hajtásunkkal megmaradásra buzdítjuk a mellettünk állókat.

Még a művészet a művészetért felfogást igenelőknek is el kell ismerniük, hogy a társadalmi tudat egyik formájának, a művészeteknek meghatározó szerepe volt és lesz az emberi fejlődésben. A magunk háza táján körülnézve Szerb Antallal valljuk: *„A közös kultúra, a közösen átélt emberi értékek tarthatják csak össze a sokféle szétszórt magyart. Magyar-nak lenni ma nem állami hovatartozást jelent, hanem az érzésnek és gondolatnak egy specifikus módját, ami ezer év értékeiből szűrődött le: kultúrát ... Amíg kultúránkhoz hűek maradunk, önmagunkhoz vagyunk hűek”* Ezt a fajta hűséget ösztönszerűen vállaljuk, de az értelmiségi embertől elvárjuk, hogy tudatosan példát mutasson a magunkat megtartó művelődésben. Még nagyobb várakozással tekintünk valamely művészeti ágazatban tevékenykedő alkotókra. Az írók, a művészek népszolgálatára mindig is magától érthető elvárás volt. Nyilvánvaló, hogy nemcsak az anyaországiakra, hanem az abból kiszakadt alkotókra is érvényes ez. És az alkotók sorából nyelvünket megtartó és művelő sajátossága folytán ebben ma is rendkívüli szerepe van irodalmunkon belül a határon túl élő írók munkáinak is. Évszázaddal ezelőtt írta Beöthy Zsolt irodalomtörténeti előadásai gyűjteményének előszavában: *„A magyar irodalom, irodalmi értékeiben is, természeténél fogva nemzeti életet élt; a nemzet szíve irodalmában dobogott legerősebben”* Mert a magyar szellem folytonos volt az irodalomban. Ahhoz, hogy nyelvünkben megmaradjunk, mindenütt sokféle közösségre van szükségünk. Irodalmat és művészeteket művelő közösségre mindenképpen. Pomogáts Béla, a Magyar Írószövetség elnöke figyelmeztet a Nyelvünk és Kultúránk folyóirat idei első számában arra, hogy *„a nemzet több mint politikai egység, tágasabb, mint a földrajzi és állami közösség”,* mert *„az ország fogalmának van egy szellemi-lelki dimenziója, amelyben nem a területnek és az államnak, hanem a történelemnek, a hagyománynak, a kultúrának és a lelki közösségnek van elsődleges szerepe.”* Szellemi-lelki országunk építéséhez legalább „fél téglával” hozzájárulhatnak a skandináviai magyar alkotók is, ha közösséget – műhelyt – teremtve példát mutatnak a tevékeny megmaradásra. Skandináviában számos magyar alkotó él – az írással foglalkozók például, akár írószövetségi fiókot is alakíthatnának –, akik közösségben az eddiginél hathatósabban szolgálhatnak a magyar művelődést. Legyen az *Ághegy* című irodalmi és művészeti lapfolyam egyik szellemi tanyájuk. Nem azért, hogy azzal a bizonyos fél téglával kivagyiskodjanak. Inkább azért, hogy egymásra is hatva, egymásból erőt merítve, a tőlük telhető legmagasabb szinten szolgálhassanak. Több ezer magyar – néhány régóta kialakult alkotó közösség, baráti társaság, szellemi egyesület – figyel itt reánk és gyakorolhatja általunk az egymásra figyelmet.

A lapfolyam megjelenési helye elsősorban a világháló, de támogatással nyomtatott folyóirat formában is megjelenhet.

Tar Károly